

Dr hab. prof. UMCS Małgorzata Podolak
Katedra Systemów Politycznych i Praw Człowieka
Instytut Nauk o Polityce i Administracji
Wydział Politologii i Dziennikarstwa UMCS

Lublin 30 kwietnia 2026 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej
Joanny Małkowskiej
Strajk Kobiet z perspektywy kulturowej i medioznawczej.
Analiza aksjologiczna i narracyjna przekazów medialnych w okresie
X.2020 – 2021, Rzeszów 2026, ss.596 .

Dysertacja napisana pod kierunkiem naukowym dr hab. prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego Anny Siewierskiej.

Podstawą sporządzenia niniejszej recenzji jest uchwała Rady Naukowej dyscypliny „nauki o komunikacji społecznej i mediach” Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie z dnia 6 marca 2026 roku.

Problem badawczy

W pierwszej kolejności należy jednoznacznie stwierdzić, iż recenzowana rozprawa doktorska mieści się w obszarze badawczym dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach, zarówno na poziomie teoretycznym, jak i metodologicznym. Wybór problematyki dotyczącej Ogólnopolskiego Strajku Kobiet w perspektywie kulturowej i medioznawczej należy ocenić jako trafny, aktualny oraz posiadający istotny walor poznawczy.

Analizowane zjawisko stanowi jedno z kluczowych doświadczeń zbiorowych ostatnich lat w Polsce, ujawniające intensyfikację konfliktów aksjologicznych oraz dynamiczne przemiany form mobilizacji społecznej. Autorka zasadnie ujmuje Strajk Kobiet nie tylko jako wydarzenie polityczne, lecz przede wszystkim jako złożony proces komunikacyjny, w którym media – zarówno tradycyjne, jak i cyfrowe – pełnią rolę aktywnych współtwórców znaczeń, narracji oraz porządków aksjologicznych.

Przyjęta perspektywa badawcza wpisuje się w aktualne nurty badań medioznawczych, akcentujące konstruktywistyczny charakter przekazów medialnych oraz ich znaczenie w procesie kształtowania opinii publicznej. Umożliwia ona uchwycenie mechanizmów ramowania medialnego, polaryzacji dyskursu oraz transformacji języka debaty publicznej.

Podjęta problematyka wyróżnia się wysokim stopniem aktualności oraz znaczeniem społecznym. Wydarzenia zapoczątkowane w październiku 2020 roku ujawniły głębokie podziały aksjologiczne, a zarazem przyczyniły się do wykształcenia nowych form mobilizacji społecznej oraz uczestnictwa obywatelskiego. Strajk Kobiet przyczynił się również do trwałych zmian w przestrzeni komunikacji publicznej, w tym zwiększenia widoczności problematyki praw reprodukcyjnych oraz redefinicji ról społecznych kobiet jako podmiotów działania i komunikacji.

Z perspektywy nauk o komunikacji szczególnie istotne jest zbadanie sposobów reprezentacji Strajku Kobiet w różnych typach mediów oraz identyfikacja dominujących narracji obecnych w dyskursie publicznym. Analiza ta pozwala na rozpoznanie mechanizmów konstruowania znaczeń, wartości i postaw, a także ich wpływu na kształt współczesnej debaty publicznej.

W ujęciu szerszym protesty Ogólnopolskiego Strajku Kobiet stanowią przejaw narastającego konfliktu aksjologicznego, którego osi są kwestie autonomii jednostki, praw reprodukcyjnych oraz relacji między sferą prywatną a ingerencją państwa. Mobilizacja społeczna, zapoczątkowana orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 października 2020 roku, przybrała formę masowego ruchu społecznego o charakterze zarówno politycznym, jak i kulturowym.

Wydarzenia te należy interpretować jako moment przełomowy w polskim życiu społecznym i kulturowym, prowadzący do redefinicji porządku aksjologicznego oraz wyłonienia się nowych form kontrapubliczności. Proces ten wiąże się z intensyfikacją roli emocji w komunikacji publicznej, rozwojem sieciowych form mobilizacji oraz zwiększeniem znaczenia mediów cyfrowych jako przestrzeni organizacji i artykulacji sprzeciwu.

Ujęcie diachroniczne, obejmujące zarówno tzw. kompromis aborcyjny z 1993 roku, Czarne Protesty z 2016 roku, jak i wydarzenia z 2020 roku, pozwala dostrzec ciągłość oraz dynamikę przemian aksjologicznych zachodzących w polskim społeczeństwie. W tej perspektywie konflikt wartości jawi się jako istotny mechanizm transformacji społecznej i kulturowej.

W tym kontekście wybór problemu badawczego należy uznać za w pełni uzasadniony oraz świadczący o dojrzałości naukowej Autorki i jej zdolności do identyfikacji istotnych obszarów współczesnej refleksji badawczej.

Struktura rozprawy

Struktura rozprawy została zaprojektowana w sposób przemyślany i konsekwentny, stanowiąc logiczną konsekwencję przyjętego problemu badawczego oraz sformułowanych pytań i hipotez badawczych. Układ pracy ma charakter hierarchiczny i analityczny, co sprzyja systematycznemu uporządkowaniu rozbudowanego materiału badawczego oraz umożliwia stopniowe przechodzenie od zagadnień o charakterze ogólnym do szczegółowych analiz empirycznych.

Rozprawa składa się z sześciu obszernych rozdziałów, poprzedzonych wprowadzeniem, w którym określono przedmiot i cel badań, pytania oraz hipotezy badawcze, a także przedstawiono założenia metodologiczne i zastosowane metody badawcze. Całość dopełniają zakończenie, epilog oraz rozbudowana bibliografia. Tytuł rozprawy pozostaje w pełni adekwatny do jej zawartości, a zakres badań empirycznych obejmuje okres od października 2020 do 2021 roku.

Jednocześnie należy zauważyć, iż wysoki stopień szczegółowości i wielopoziomowości struktury w niektórych fragmentach może w ograniczonym stopniu wpływać na przejrzystość wywodu oraz utrudniać identyfikację jego głównych linii problemowych. W szczególności w partiach teoretyczno-metodologicznych dostrzegalne jest częściowe rozproszenie wątków oraz powracanie niektórych zagadnień, co wskazuje na możliwość ich dalszego uporządkowania i redakcyjnego scalenia.

Wskazane uwagi nie obniżają jednak zasadniczej wartości struktury pracy, która pozostaje spójna i adekwatna do przyjętych celów badawczych. Całość dowodzi, iż Autorka posiada umiejętność formułowania problemów naukowych, konstruowania aparatu badawczego oraz komunikatywnego prezentowania wyników własnych analiz.

Treść rozprawy

Wprowadzenie do rozprawy należy ocenić jako interesujące i poprawnie skonstruowane pod względem formalnym oraz merytorycznym. Autorka w sposób uporządkowany prezentuje kluczowe elementy pracy, jednakże wskazane byłoby jego uzupełnienie o syntetyczne omówienie struktury dysertacji, wykorzystanych źródeł oraz stanu badań. Cele pracy, problem badawczy, pytania oraz hipotezy zostały sformułowane prawidłowo i pozostają w pełni adekwatne do analizowanej problematyki. Na podkreślenie zasługuje również konsekwencja konstrukcyjna polegająca na zamykaniu poszczególnych rozdziałów podsumowaniami, które mają charakter rzeczowy, krytyczny i analityczny.

Rozprawa podejmuje pogłębioną analizę dyskursu wokół Ogólnopolskiego Strajku Kobiet jako istotnego przejawu napięć aksjologicznych w Polsce po 2015 roku. Autorka trafnie ujmuje badane zjawisko jako element szerszych procesów transformacji kulturowej i redefinicji porządku normatywnego. Przyjęte podejście badawcze, łączące analizę dyskursu z multimodalną analizą przekazów medialnych, należy uznać za adekwatne i dobrze uzasadnione. Dobór materiału empirycznego (media tradycyjne i społecznościowe, formy wizualne i audialne) świadczy o wysokiej świadomości metodologicznej Autorki.

Struktura merytoryczna pracy jest rozbudowana i obejmuje sześć obszernych rozdziałów, które w sposób logiczny prowadzą od zagadnień teoretycznych, przez kontekst kulturowy i historyczny, aż po analizy empiryczne. Poszczególne rozdziały są spójne tematycznie i dobrze osadzone w literaturze przedmiotu. Na szczególne uznanie zasługuje interdyscyplinarność ujęcia oraz umiejętność łączenia perspektyw medioznawczych, kulturowych i socjologicznych.

Przedmiotem badań jest aksjologiczny wymiar dyskursu wytworzonego przez Ogólnopolski Strajk Kobiet oraz kontrruchy konserwatywne, ze szczególnym uwzględnieniem roli mediów cyfrowych i języka protestu. Celem pracy jest identyfikacja kluczowych wartości i postaw obecnych w tym dyskursie oraz analiza ich znaczenia dla kształtowania współczesnej kultury politycznej i społecznej w Polsce.

Przyjęto założenie, że Strajk Kobiet funkcjonuje jako forma kontrpubliczności aksjologicznej, umożliwiającej artykulację wartości marginalizowanych w dominującym porządku normatywnym. Wyniki analizy wskazują na istotną rolę mediów i praktyk komunikacyjnych w procesach negocjowania i redefiniowania systemu wartości we współczesnej Polsce.

Pytania i hipotezy badawcze

Złożona dynamika protestów wymagała przyjęcia interdyscyplinarnej perspektywy badawczej, skoncentrowanej na następujących pytaniach badawczych:

1. Jaki wpływ na przemiany kulturowe będzie mieć Strajk Kobiet?
2. Jaką rolę odgrywają nowe media w przemianach kulturowych związanych ze Strajkiem Kobiet?
3. Jaki jest wpływ nowych mediów na społeczne i polityczne zaktywizowanie młodego pokolenia?
4. Jaki jest wpływ nowych mediów na zaktywizowanie kobiet?
5. Jaka jest specyfika funkcjonowania Strajku Kobiet w nowych mediach?
6. Jak zmiana języka dyskursu (m.in. wprowadzenie wulgaryzmów) przełoży się na zaangażowanie różnych grup społecznych w Strajk Kobiet?
7. Czy protesty kobiet staną się wspólnym doświadczeniem międzypokoleniowym?

Hipotezy badawcze:

H1: Ogólnopolski Strajk Kobiet doprowadził do przesunięcia granic debaty publicznej i ustanowienia nowego ładu aksjologicznego, w którym autonomia jednostki, godność, równość i świeckość państwa stały się kluczowymi wartościami opozycyjnymi wobec konserwatywnego porządku normatywnego;

H2: Nowe media funkcjonowały jako infrastruktura oporu i narzędzie kontrsepi-zacji, umożliwiając emocjonalną synchronizację uczestników, wiralizację symboliki (czerwona błyskawica) oraz budowanie asertywnej kultury obywatelskiej;

H3: Język protestu, zwłaszcza użycie wulgaryzmów, stanowił symboliczny akt przemocy rewersyjnej i przekraczanie norm płciowych, burząc patriarchalny stereotyp „grzecznej kobiety” i tworząc nowy idiom emancypacyjny.

Rozdział pierwszy pt. *Teoretyczne i metodologiczne podstawy analizy dyskursu medialnego*, przedstawia teoretyczne i metodologiczne podstawy analizy dyskursu medialnego. W pierwszej części omówiono rolę nowych mediów w kształtowaniu współczesnej komunikacji społecznej, ich wpływ na społeczeństwo obywatelskie oraz znaczenie mediów społecznościowych w procesach politycznych i kulturowych, z uwzględnieniem zjawisk takich jak algorytmizacja przekazu i bańki filtracyjne.

Następnie zaprezentowano główne teorie medioznawcze oraz znaczenie języka jako narzędzia konstruowania dyskursu społecznego. Kolejna część koncentruje się na pojęciu dyskursu, jego definicjach, funkcjach oraz roli w kształtowaniu opinii publicznej i procesów politycznych, z uwzględnieniem jego wymiaru kulturowego i multimodalnego.

W dalszej części omówiono metodologię badań, w tym analizę dyskursu, analizę narracyjną, analizę ram medialnych oraz metody jakościowe, takie jak obserwacja uczestnicząca i wywiady pogłębione, podkreślając znaczenie triangulacji metod.

Końcowe podrozdziały poświęcono analizie aksjologicznej i semantycznej dyskursu, w tym badaniu słów kluczowych, słów sztandarowych oraz kategorii miranda i condemnanda, a także metodom analizy protestów i tożsamości zbiorowej.

Rozdział drugi pt. *Perspektywa kulturowa w badaniu zjawiska ruchów społecznych*, przedstawia kulturową perspektywę analizy ruchów społecznych, koncentrując się na relacji między kulturą, komunikacją a systemami wartości. Omawia wpływ kultury na komunikację społeczną, odwołując się do klasycznych koncepcji, oraz ukazuje język i media jako kluczowe narzędzia konstruowania znaczeń i tożsamości.

Istotną część stanowi analiza różnic kulturowych i relatywizmu aksjologicznego, w tym zastosowanie modeli kulturowych do interpretacji napięć społecznych w Polsce. Rozdział podejmuje także problem tożsamości narodowej jako przestrzeni konfliktów aksjologicznych oraz omawia współczesne „wojny kulturowe” w kontekście globalizacji.

Dalsze części poświęcone są roli kultury popularnej, symboli kolektywnych oraz procesom socjalizacji pokoleniowej, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu mediów społecznościowych. Rozdział zamyka refleksja nad buntem i kontrkulturą jako czynnikami przemian społecznych oraz ich znaczeniem dla współczesnych ruchów protestu.

Rozdział trzeci pt. *Ogólnopolski Strajk Kobiet w świetle teorii nowych ruchów społecznych i mobilizacji cyfrowej*, analizuje Ogólnopolski Strajk Kobiet w perspektywie

teorii nowych ruchów społecznych oraz mobilizacji cyfrowej. W pierwszej części przedstawiono aksjologiczne i kulturowe podstawy współczesnych ruchów społecznych oraz ich ewolucję od lat 60., podkreślając ich rolę jako mechanizmów zmiany społecznej. Szczególną uwagę poświęcono specyfice współczesnych form mobilizacji, w tym znaczeniu mediów społecznościowych i emocji zbiorowych.

Kolejna część rozdziału osadza analizę w kontekście polskim, omawiając tradycje oporu, rolę sfery publicznej oraz znaczenie dziedzictwa historycznego dla współczesnych ruchów społecznych. Następnie skupiono się na ruchach kobiecych jako szczególnym typie mobilizacji, uwzględniając rozwój feminizmu, jego zróżnicowanie oraz specyfikę polskiego kontekstu kulturowego i historycznego.

W końcowej części rozdziału omówiono znaczenie kultury feministycznej jako narzędzia zmiany społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem roli wizualności, rytuałów i emocji w strategiach protestu oraz wpływu mediów cyfrowych na współczesne formy aktywizmu.

Rozdział czwarty pt. *Geneza protestów kobiet. Kontekst historyczno-społeczny*, przedstawia genezę protestów kobiet w Polsce w kontekście historycznym, społecznym i politycznym. Punktem wyjścia jest tzw. kompromis aborcyjny z 1993 roku jako źródło długotrwałych napięć aksjologicznych, które doprowadziły do mobilizacji społecznej, szczególnie po wydarzeniach z 2016 roku i wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 2020 roku. W rozdziale dokonano analizy rozwoju Ogólnopolskiego Strajku Kobiet jako nowego ruchu społecznego, ukazując jego dynamikę, formy ekspresji oraz rolę w kształtowaniu kontrpubliczności aksjologicznej. Szczególną uwagę poświęcono konfliktowi między dyskursem liberalno-emancypacyjnym a konserwatywnym, w tym znaczeniu religii i Kościoła katolickiego w polskiej sferze publicznej. Omówiono także rolę mediów społecznościowych w mobilizacji i budowaniu narracji protestu, znaczenie lokalnych inicjatyw, procesy instytucjonalizacji ruchu oraz jego przywództwo. Rozdział uwzględnia również relacje między protestującymi a władzą, społeczne podziały oraz wsparcie ze strony środowisk publicznych.

Całość zamyka refleksja nad skalą i znaczeniem protestów, ich wpływem na przemiany społeczne w Polsce oraz ich osadzeniem w szerszym, globalnym kontekście ruchów kobiecych.

Rozdział piąty pt. *Aksjologiczna analiza dyskursu Ogólnopolskiego Strajku Kobiet*, stanowi aksjologiczną analizę dyskursu wokół Ogólnopolskiego Strajku Kobiet, koncentrując się na mechanizmach konstruowania znaczeń, wartości oraz konfliktów symbolicznych w przestrzeni publicznej. W części metodologicznej przedstawiono zintegrowane podejście badawcze, łączące analizę dyskursu, analizę narracyjną, analizę semantyczną oraz badanie ram medialnych, z uwzględnieniem zjawisk sepizacji i kontrsepizacji jako mechanizmów wykluczania i odzyskiwania widzialności.

Następnie omówiono rywalizację semantyczną i aksjologiczną w dyskursie o aborcji, obejmującą strategię językowe, performatywność wypowiedzi, etykę słowa oraz rolę słów sztandarowych i języka radykalnego. Analizie poddano także mechanizmy polaryzacji, w tym retorykę pogardy, mowy nienawiści oraz spory o legitymizację i delegitymizację aktorów konfliktu.

Kolejna część dotyczy medialnego wymiaru dyskursu, ze szczególnym uwzględnieniem roli mediów tradycyjnych i cyfrowych jako przestrzeni rywalizacji narracyjnej. Omówiono strategię ramowania przekazu w TVP i TVN, funkcję mediów społecznościowych oraz hashtagi jako narzędzia mobilizacji i kontrapubliczności. W rozdziale przeanalizowano również szerszy kontekst społeczno-polityczny, w tym wpływ pandemii COVID-19, rolę Kościoła katolickiego, spory o wartości europejskie oraz procesy transformacji aksjologicznej społeczeństwa polskiego. Całość ukazuje Strajk Kobiet jako przestrzeń intensywnej walki o znaczenia, wartości i definicję obywatelstwa w Polsce po 2020 roku.

Rozdział szósty pt. *Multimodalny opór. Wizualność, audiosfera i performatywność Strajku Kobiet*, analizuje multimodalny wymiar oporu w ramach Ogólnopolskiego Strajku Kobiet, koncentrując się na wizualności, audiosferze oraz performatywności protestu. W ujęciu interdyscyplinarnym omówiono komunikację wizualną jako formę dyskursu i narzędzie oporu, wskazując na znaczenie obrazów, symboli oraz estetyki protestu jako nośników treści aksjologicznych i ideologicznych. Szczególną uwagę poświęcono ikonografii Strajku Kobiet, w tym transparentom, memom oraz sztuce ulicznej, analizując je zarówno w ujęciu jakościowym, jak i ilościowym. Wskazano na ich funkcje performatywne, mobilizacyjne oraz humorystyczne, a także na ich rolę w procesach polaryzacji społecznej. Rozdział obejmuje również analizę systemu symbolicznego ruchu, w tym kluczowych znaków takich jak błyskawica, parasolka i wieszak, traktowanych jako elementy budujące tożsamość zbiorową i wspólnotę znaczeń. Omówiono także wizualne praktyki kontrruchów oraz szerszy kontekst sporów aksjologicznych.

W końcowej części rozdziału przedstawiono audiosferę protestu, w tym rolę muzyki i protest songów jako narzędzi emocjonalnej mobilizacji i wyrażania oporu. Analiza obejmuje zarówno historyczne tradycje muzyki protestu, jak i współczesne formy muzycznej ekspresji związane z Ogólnopolskim Strajkiem Kobiet, ukazując je jako element hybrydowej kultury buntu i formacji kontrapublicznej.

Podsumowanie części merytorycznej zostało zawarte w zakończeniu dysertacji. W tej części Doktorantka odniosła się do postawionych we wstępie celów, hipotez badawczych i pytań. W zakończeniu Autorka przedstawia interesujące wnioski. Należy zwrócić uwagę, iż każdy rozdział kończy podsumowanie i uwagi końcowe. Jest to analiza rzeczowa i obiektywna, ale zarazem krytyczna.

Pomimo licznych walorów poznawczych pracy, należy wskazać na pewne mankamenty o charakterze strukturalno-redakcyjnym. W szczególności zwraca uwagę wysoki stopień rozbudowania i fragmentaryzacji struktury, przejawiający się w nadmiernej liczbie szczegółowych podrozdziałów. Może to w niektórych fragmentach utrudniać percepcję wywodu oraz osłabiać jego syntetyczność.

W pracy dostrzegalne jest także częściowe powielanie treści, zwłaszcza w obrębie rozdziału pierwszego, gdzie zagadnienia teoretyczne i metodologiczne pojawiają się w sposób powracający. Skutkuje to pewnym rozproszeniem głównych linii argumentacyjnych oraz zaburzeniem proporcji pomiędzy poszczególnymi częściami pracy.

W konsekwencji istnieje ryzyko, że nadmierna szczegółowość struktury sprzyja opisowości kosztem pogłębionej analizy oraz ogranicza wyrazistość syntetycznych wniosków. W niektórych przypadkach widoczna jest również nierównowaga pomiędzy objętością i znaczeniem poszczególnych jednostek redakcyjnych.

Pomimo wskazanych uwag krytycznych, treść rozprawy należy ocenić wysoko. Praca stanowi wartościowe i oryginalne opracowanie naukowe, oparte na dobrze dobranych podstawach teoretycznych i metodologicznych oraz bogatym materiale empirycznym. Autorka wykazuje się umiejętnością prowadzenia pogłębionej analizy oraz krytycznego wnioskowania. Przyjęta konstrukcja pracy, mimo pewnych niedoskonałości redakcyjnych, pozostaje spójna i adekwatna do zakresu podjętej problematyki badawczej.

Pod **względem formalnym** rozprawę należy ocenić jako staranną, spójną i poprawną redakcyjnie. Uwzględniając fakt, iż zasadnicza część pracy opiera się na badaniach własnych Doktorantki, tekst cechuje się wysokim poziomem przejrzystości oraz logicznej organizacji wywodu. Wywód naukowy jest konsekwentny, a poszczególne partie pracy pozostają ze sobą w relacji wewnętrznej spójności.

Na szczególne podkreślenie zasługuje warstwa językowa rozprawy, która ma charakter komunikatywny, a jednocześnie pozostaje osadzona w specjalistycznej terminologii właściwej dla nauk o komunikacji społecznej i mediach. Doktorantka konsekwentnie posługuje się siatką pojęciową charakterystyczną dla dyscypliny, co świadczy o jej dobrej orientacji teoretycznej oraz poprawnym operowaniu aparatem naukowym. Należy przy tym zaznaczyć, że język, obok przedmiotu badań, teorii oraz metodologii, stanowi jeden z kluczowych elementów definiujących tożsamość nauk o komunikacji społecznej i mediach jako dyscypliny naukowej.

Od strony warsztatowej przypisy zostały opracowane prawidłowo zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym. Spełniają one funkcję dokumentacyjną, wskazując na wykorzystane źródła, a jednocześnie pełnią rolę uzupełniającą i – w uzasadnionym zakresie – dygresyjną, wzbogacając warstwę analityczną pracy.

Dodatkowym atutem rozprawy jest jej uzupełnienie o tabele i zestawienia, które podnoszą czytelność prezentowanych danych oraz sprzyjają lepszej organizacji materiału

empirycznego. Rozwiązania te należy ocenić pozytywnie, jako zwiększające transparentność i przystępność wyników badań.

Założenia metodologiczne

Założenia metodologiczne pracy należy ocenić jako opracowane w sposób poprawny, spójny oraz odpowiadający standardom badań w obszarze nauk o komunikacji społecznej i mediach. Rozprawa opiera się na założeniu jedności wiedzy i metody, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki badań społecznych, co stanowi właściwe i uzasadnione podejście w analizie złożonych zjawisk dyskursywnych.

Metodologia ma charakter wyraźnie interdyscyplinarny i została oparta na triangulacji metod oraz źródeł danych. W badaniach wykorzystano aksjologiczną oraz narracyjną analizę dyskursu, w tym elementy Krytycznej Analizy Dyskursu oraz Multimodalnej Analizy Dyskursu. Takie połączenie perspektyw badawczych pozwala na wielopoziomowe ujęcie analizowanego materiału oraz identyfikację zarówno jawnych, jak i ukrytych mechanizmów konstruowania znaczeń w przestrzeni publicznej.

W pracy zastosowano również metody jakościowe i ilościowe, w tym analizę ram medialnych, analizę pola semantycznego oraz analizę narracyjną. Uzupełnieniem procedury badawczej były metody terenowe, obejmujące obserwację uczestniczącą oraz wywiady pogłębione z uczestnikami protestów, co wzmacnia empiryczny wymiar prowadzonych analiz i zwiększa ich wiarygodność.

Przyjęte podejście badawcze umożliwiło identyfikację kluczowych wartości, narracji oraz mechanizmów konstruowania znaczeń w dyskursie publicznym wokół analizowanych protestów, a tym samym realizację założonych celów badawczych.

Jednocześnie należy pozytywnie ocenić kompetencje warsztatowe Doktorantki. Konstrukcja problemu badawczego, sposób formułowania celów, pytań oraz hipotez świadczą o dojrzałym myśleniu badawczym. Na uwagę zasługuje również konsekwencja w porządkowaniu obszaru badawczego oraz odwoływanie się do zasady kumulatywności wiedzy naukowej i dorobku literatury przedmiotu, co wskazuje na właściwe osadzenie pracy w istniejącym stanie badań.

Baza źródłowa dysertacji jest bardzo obszerna i obejmuje łącznie 1439 pozycji bibliograficznych, uzupełnionych o źródła internetowe. Autorka przeprowadziła szeroką i wieloaspektową kwerendę, wykorzystując publikacje zwarte, monografie zbiorowe, artykuły naukowe, materiały internetowe oraz akty prawne. Na szczególne podkreślenie zasługuje duży udział literatury anglojęzycznej, co świadczy o dobrej orientacji w międzynarodowym stanie badań oraz umiejętności korzystania z różnorodnych tradycji badawczych. Zgromadzony materiał źródłowy wskazuje na wysoką sprawność Doktorantki w zakresie doboru literatury oraz umiejętność identyfikacji opracowań adekwatnych do analizowanej problematyki. Dysertacja w istotnej mierze opiera się na źródłach zagranicznych, co dodatkowo wzmacnia jej interdyscyplinarny i porównawczy charakter.

Pozytywnie należy ocenić próbę uwzględnienia zróżnicowanych typów publikacji – od klasycznych opracowań z zakresu medioznawstwa, socjologii i studiów kulturowych, po literaturę współczesną i materiały internetowe. Takie podejście koresponduje z interdyscyplinarnym charakterem pracy i pozwala na wielowymiarowe ujęcie analizowanych zjawisk.

Jednocześnie należy zauważyć, że przy tak rozbudowanej bibliografii wskazane byłoby jej wyraźniejsze uporządkowanie strukturalne, w szczególności poprzez rozdzielenie źródeł na odrębne kategorie, takie jak: akty prawne, dokumenty, literatura naukowa, źródła internetowe czy materiały empiryczne. Zabieg taki zwiększyłby przejrzystość zestawienia oraz ułatwiłby jego weryfikację i wykorzystanie badawcze.

Część wykorzystanych źródeł internetowych ma charakter publicystyczny lub popularnonaukowy, co w pracy naukowej wymaga szczególnej ostrożności w zakresie ich funkcji argumentacyjnej. W niektórych przypadkach wskazane byłoby wyraźniejsze rozróżnienie pomiędzy literaturą naukową a materiałami informacyjnymi lub publicystycznymi oraz ograniczenie ich udziału na rzecz recenzowanych publikacji naukowych. Dodatkowo zauważalne są pewne niekonsekwencje w zakresie formalnego opracowania bibliografii, w tym zróżnicowane sposoby zapisu oraz brak pełnej standaryzacji. Uporządkowanie tych elementów zwiększyłoby przejrzystość i podniosło poziom redakcyjny całości zestawienia.

Pomimo powyższych uwag, bibliografia stanowi solidną podstawę źródłową rozprawy, dobrze odzwierciedlając jej interdyscyplinarny charakter oraz szeroki zakres podjętej problematyki badawczej.

Podsumowanie

Rozprawa spełnia w stopniu bardzo dobrym wymagania stawiane rozprawom doktorskim określone w art. 187 ust. 1–2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668, z późn. zm.), ponieważ stanowi wartościowe i oryginalne opracowanie naukowe, mieszczące się w obszarze badań nad mediami i komunikacją społeczną.

Przedmiotem dysertacji jest oryginalne ujęcie problemu badawczego, który należy uznać za aktualny, istotny społecznie oraz adekwatny do współczesnych wyzwań badawczych, szczególnie w kontekście dynamicznych przemian dyskursu publicznego oraz rosnącej roli mediów w kształtowaniu opinii społecznej.

Na szczególne podkreślenie zasługuje trafny dobór perspektywy teoretycznej oraz konsekwentne zastosowanie narzędzi analitycznych, w tym analizy aksjologicznej i narracyjnej. Praca prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną Doktorantki w dyscyplinie „nauki o komunikacji społecznej i mediach”. Autorka wykazuje się dobrą znajomością literatury przedmiotu oraz umiejętnością jej krytycznej syntezy, co pozwala na właściwe osadzenie przeprowadzonych analiz w szerszym kontekście medioznawczym i kulturowym.

Struktura pracy jest logiczna i przejrzysta, a wywód prowadzony w sposób uporządkowany i spójny. Pomimo pewnego stopnia szczegółowości w organizacji treści, całość zachowuje wewnętrzną koherencję oraz pozostaje adekwatna do przyjętej problematyki badawczej. Zastosowana metodologia jest właściwie dobrana do sformułowanych celów badawczych, a przeprowadzone analizy cechuje rzetelność oraz konsekwencja interpretacyjna.

Uzyskane wyniki badań wnoszą istotny wkład w rozwój badań nad dyskursem medialnym, ukazując mechanizmy konstruowania znaczeń, wartości oraz narracji w kontekście współczesnych ruchów społecznych. Praca posiada również walor poznawczy i aplikacyjny, stanowiąc potencjalny punkt odniesienia dla dalszych badań w obszarze komunikacji społecznej i studiów nad mediami. Autorka wykazała się umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Do najważniejszych walorów rozprawy należy trafny i aktualny wybór problemu badawczego, jego właściwe osadzenie w obszarze nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz wysoki poziom teoretyczny i metodologiczny pracy. Na podkreślenie zasługuje poprawnie skonstruowany aparat badawczy, zastosowanie zróżnicowanych metod analizy oraz bogaty i różnorodny materiał empiryczny, co umożliwiło przeprowadzenie pogłębionej i wielowymiarowej analizy dyskursu wokół Strajku Kobiet.

Praca cechuje się również dojrzałością interpretacyjną, spójnością wyводу oraz poprawnością formalno-językową. Zastrzeżenia mają charakter uzupełniający i dotyczą przede wszystkim nadmiernej szczegółowości oraz rozdrobnienia struktury pracy, co miejscami wpływa na przejrzystość wyводу, a także częściowego powtarzania wątków oraz momentami zbyt opisowego charakteru niektórych fragmentów. Pewnych korekt wymaga również organizacja i jednolitość bibliografii, w której widoczny jest stosunkowo duży udział źródeł o charakterze publicystycznym.

Wskazane uwagi nie obniżają jednak ogólnej, wysokiej oceny rozprawy doktorskiej.

Mając na uwadze powyższe rozważania, stwierdzam, iż rozprawa spełnia wymagania określone art. 187, ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce Dz. U. 2018 poz. 1668 i w związku z powyższym wnioskuję o dalsze postępowanie administracyjne w sprawie nadania stopnia naukowego doktora.

Małgorzata Podolak

